

7. Платформа *Quizizz* URL: <https://quizizz.com/signup/corporate/1?q=%2Fjoin%2F%3Flocale%3Dru&onboardingState=qfwObHowPlanToUse>
8. Платформа *Quizlet* URL: <https://quizlet.com/ua>

ФЕДОРЕНКО Марина,

вчителька початкових класів КЗ «Полтавська ЗОШ І-ІІІ ступенів № 2 Полтавської міської ради Полтавської області»

РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУК НА ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ

На етапі підготовки дитини до школи педагогам і батькам серйозну увагу варто приділяти розвитку дрібної моторики рук. Ці навички потрібні в повсякденному житті людини й, особливо, у навчанні.

У дрібної моторики є дуже важлива особливість – вона пов'язана з нервовою системою, зором, увагою, пам'яттю і сприйманням дитини. Винятково, на думку вчених, розвиток дрібної моторики пов'язаний із розвитком мовлення і мислення. Якщо з моторикою все в порядку, то дитина підготовлена до навчання письму, вміє логічно мислити і міркувати, має хорошу пам'ять, концентрацію, увагу та уяву, зв'язне мовлення [6].

Готовність дитини до навчання у школі як наукова проблема психології і педагогіки дошкільної і початкової освіти розглядається багатьма науковцями: Н. Бібік, О. Венгер, Н. Гавриш, О. Кононко, Л. Пироженко, О. Проскури, О. Савченко. Дослідники А. Богуш, М. Вашуленко, Н. Вийбер, А. Запорожець, І. Лугова, К. Прищепа, Л. Філіппова приділяють особливу увагу питанням розвитку дрібної моторики пальців рук і зап'ястя.

Розвиток ручної рухової сфери дитини на етапі підготовки до школи став предметом і нашого наукового пошуку.

Дрібна моторика – це здатність маніпулювати дрібними предметами, передавати об'єкти з руки в руку, а також виконувати завдання, що потребують скоординованої роботи очей і рук [5].

Великий вклад у розробку цього питання в теорії і на практиці зробила відома італійка Марія Монтессорі. В її педагогічній системі ключове місце займають вправи на розвиток сенсорного сприйняття дитини. За допомогою найрізноманітніших предметів (круп, пазли, тканини, дзвоники, м'які іграшки) діти навчаються розрізняти форми, розміри, текстури, запахи, смаки, температуру та розвивають ручну та пальчикову дрібну моторику [3].

Психологи і фізіологи роз'яснюють, що рухи руки людини спадково не призначені, вони виникають в процесі життєдіяльності, виховання і навчання, як результат установа асоціативних зв'язків між зоровими відчуттями, дотиковими і м'язовими діями в процесі активної взаємодії з навколишнім середовищем.

В інформаційному просторі представлено багато матеріалів, щодо методів і засобів розвитку дрібної моторики у дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, за своєю суттю вони орієнтовані на такі два аспекти: розкривають роль і значення дрібної моторики рук для розвитку психічних процесів; висвітлюють особливості корекційної психолого-педагогічної та логопедичної роботи з дітьми, які мають специфічні освітні потреби.

Розвитку дрібної моторики рук у дітей шести-семи років сприяють різні види діяльності: малювання, гра на музичних інструментах, робота з пластиліном і дрібним конструктором, тощо. Але найбільший ефект має проведення спеціальних занять, в результаті виконання яких, кисті і пальці рук стануть сильнішими, гнучкішими і більш рухливими. Автори розрізняють три види таких завдань:

- вправи з дрібними предметами;
- графічні завдання;

— пальчикові ігри.

Вважаємо, що у роботі з дітьми важливо забезпечити різноманітність вправ і завдань. Таким чином можливо запобігти втомлюваності, роздратуванню, втраті інтересу. На уроках та в позаурочній діяльності «доцільно виконувати велику кількість практичних вправ з роздатковим матеріалом — картинками, геометричними фігурами різного розміру і кольору, паличками, намистинками, гудзиками, горіхами, шишками тощо» [2, с. 6].

Т. Здравчева робить акцент на ігрових сенсорних прийомах активізації дрібної моторики рук дитини, бо вони не тільки корисні, а й цікаві для дітей [1]. Ю. Павленко і Н. Вийбер пропонують добірку різноманітних способів, завдань, вправ та ігор на розвиток у дітей дрібної моторики рук у школі і вдома: ліплення із різних матеріалів (тісто, пластилін, глина); «ванни» з крупами; складання мозаїки; ігри-шнурівки; ігри з гудзиками, м'ячиками, кульками та намистинами; ігри з прищіпками; робота з пазлами; звукові вправи долонями і пальцями; малювання, розфарбовування, штрихування; вирізування ножицями; ігри з піском і водою; виготовлення виробів з дрібних матеріалів, тощо [4].

Отже, розвиток дрібної моторики рук на етапі підготовки дитини до школи є основою для розвитку психічних процесів людини, зокрема мовлення і мислення.

Список використаних джерел:

1. Здравчева Т. М. Розвиток дрібної моторики в першому класі НУШ. *Всеосвіта: вебінари*, 2019. URL : <https://vseosvita.ua/webinar/rozvitok-dribnoi-motoriki-v-persomu-klasi-nus-124.html>
2. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. Kyiv: Litera LTD, 2018. 160 s.
3. Монтессорі Марія. Виховуйте заради миру: [виступ на конференції у Копенгагені, 1937 р.] / Марія Монтессорі; пер. з італ. Д. А. Шміло. *Педагогічна майстерня*. 2014. № 11. С. 33-35.

4. Павленко Ю. Г., Вийбер Н. П. Розвиток дрібної моторики рук у першокласників / *Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку педагогічних працівників у системі неперервної освіти»* (Запоріжжя, 10-12 листопада 2020 р.), 2020. URL : <https://ele.zp.ua/psnfey-corence>.
5. Розвиваємо дрібну моторику у дітей: чому це важливо? *Рогатин ІРЦ. Інклюзивна освіта*. 2020, URL : <http://inclusive.org.ua/2020/04/15>
6. Розвиток дрібної моторики дитини. Все, що потрібно знати батькам про розвиток дрібної моторики дитини. *Montessori School*, 2024. URL: <https://montessorischool.com.ua/ua/blog-montessori/razvitie-melkoj-motoriki-rebenka/>

ФЕДОРЧЕНКО Анастасія,

*здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 013 Початкова освіта Бердянського
державного педагогічного університету*

Науковий керівник: МУХІНА Тетяна,

*старша викладачка кафедри початкової освіти
Бердянського державного педагогічного університету*

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна в Україні наклала глибокий відбиток на систему освіти, залишивши без традиційних форм навчання мільйони дітей. Такі умови вимагають невідкладної реорганізації освітньої діяльності, особливо у початкових класах, де кожен аспект від доступності до соціалізації має вирішальне значення для розвитку дитини. У цьому контексті, військовий стан, що порушує звичний порядок життя, ставить перед освітянами завдання знайти інноваційні та гнучкі підходи до навчання. Такі методи повинні не лише гарантувати безпеку та